

Облік на податкові наслідки
операцій з загибелі врожаю,
судова практика, оформлення.

Лектор: Ольга Богданова

**Практикуючий сертифікований аудитор,
партнер компанії Crowe Erfolg Ukraine та
Crowe A&A Ukraine (член Crowe Global),
заступник голови Податкового комітету
при ТПП, голова наглядової Ради Палати
податкових консультантів, Заступник
Голови по питаннях оподаткування
Всеукраїнської аграрної Ради**

**Богданова Ольга
+38 050 448 61 28**

o.bogdanova@crowe.com.ua

Документальне оформлення

Немає конкретного порядку документального оформлення загибелі посівів, що дає аграріям змогу визначати його **самостійно**. У будь-якому випадку, яку б форму документа не було обрано, **реквізити ліквідаційних документів мають відповідати мінімальним вимогам до первинки (ст. 9 Закону про бухоблік та п. 2.4 Положення № 88)**. Така первинка з'являється під впливом певних процедур, які виходять із факту встановлення конкретної події.

Пакет документів може відрізнитися залежно від того, з якою метою оформляють загибель врожаю внаслідок негоди (для одержання страхового відшкодування, оформлення податкових пільг чи одержання компенсації від держави).

Загалом факт загибелі посівів потребує втручання спецкомісії, яку створюють на підприємстві на підставі окремого розпорядження (наказу) керівника. Їй, як правило, доручають:

- 1) провести обстеження й зафіксувати факт загибелі площ посівів (урожаю);
- 2) оцінити розмір нанесеної шкоди внаслідок погодних явищ (інших непередбачуваних явищ природного походження);
- 3) унести пропозиції щодо вжиття заходів, спрямованих на усунення наслідків негоди, зокрема про ухвалення рішення про списання посівів (урожаю).

До складу зазначеної комісії можуть входити як працівники сільгосппідприємства (**агроном, (головний) бухгалтер, бригадир**), так і представники інших організацій, зокрема **страхової компанії** (якщо посіви були застраховані), **сільради, на території якої знаходяться відповідні землі, тощо.**

Документальне оформлення

За результатами роботи спецкомісії оформлюють відповідний документ – **акт обстеження** (довільної форми). Його **підписують голова й усі члени комісії**, а **керівник** (чи уповноважена на це особа) – **затверджує**.

У подальшому всі **зафіксовані в такому акті відомості** (зокрема, розмір площі посівів, які постраждали внаслідок негоди, ступінь пошкодження посіву, а також ухвалені рішення щодо подальшої їх долі) слугуватимуть **підставою для формування похідних бухгалтерських документів**.

Варто також урахувати, що **порядок документування втрати посівів унаслідок негоди** може бути продиктовано **окремою процедурою оцінки збитків, якщо такі посіви було застраховано**, адже в такому випадку **для отримання відповідної компенсації необхідно керуватися документами, визначеними у відповідному договорі страхування**.

Закон України «**Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою**» від 09.02.2012 № 4391-VI — схема державної підтримки **не запрацює**. По-перше, в державному бюджеті не передбачалось виділення коштів на компенсацію сплачених аграріями страхових внесків; по-друге, Кабміном так і не затверджено перелік культур та види страхових ризиків, на які поширюється дія державної підтримки у 2020 році.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

ЗАТВЕРДЖУЮ Директор ТОВ «___» «___» _____ 2020 року	ЗАТВЕРДЖУЮ Голова _____ райдержадміністрації Ю.С. _____ «___» _____ 2020 року
--	---

АКТ

від 17 квітня 2020 року обстеження посіву озимого ріпаку

в ТОВ «___», на території ___ сільської ради

Комісія в складі: керівника ТОВ «___» ___ А.О., головного агронома ТОВ «___» ___ К.Г., голови ___ сільської ради ___ Т.М., землевпорядника ___ сільської ради ___, провідного спеціаліста відділу контролю за обігом засобів захисту рослин управління фітосанітарної безпеки, контролю у сфері насінництва та розсадництва ГУ Держпродспоживслужби в Одеській області ___. провели обстеження посівів озимого ріпаку, що належать ТОВ «___», загальною площею 125,0 га та виявила:

- поле № 6 – посіяно 30,0 га озимого ріпаку;
- поле № 8 – посіяно 5,0 га озимого ріпаку;
- поле № 11,2 – посіяно 30,0 га озимого ріпаку;
- ОЗМ 5 – посіяно 15,0 га озимого ріпаку;
- ОЗМ 7 – посіяно 15,0 га озимого ріпаку;
- МЗ4 – посіяно 30,0 га озимого ріпаку.

Висновки комісії: в наслідок несприятливих погодних умов, - посухи восени 2019 року та та заморозків в березні-квітні 2020 року (до мінус 7-11°C), озимий ріпак на обстежуваних площах загинув повністю. Обстежувані площі знаходяться в незадовільному стані, подальший догляд за посівами не доцільний.

Комісія пропонує: списати 125,0 га загублого озимого ріпаку, внести відповідні зміни до статистичної звітності, зазначену площу перевести в сидеральні пари з подальшим використанням під посів сільськогосподарських культур.

До акту додаються: довідка обласного центру гідрометеорології, фотоматеріали.

Голова комісії : _____ А.О. __ан|

Члени комісії : _____ К.Г. о

Зразок

Акт огляду посівів, що постраждали внаслідок несприятливих кліматичних умов

Якщо посіви мають **незначні пошкодження** або площа пошкодження невелика, то комісія може рекомендувати підприємству **продовжувати їх вирощувати** для отримання врожаю.

У ситуації, коли загинула **більша частина** посівів і подальше їх вирощування **неможливе чи економічно недоцільне, є варіанти:**

- ✓ або поле під загиблими посівами переорати (на полі у поточному сезоні **нічого не висіватимуть**);
- ✓ або поле під загиблими посівами переорати та залишити під сидеральними парами і **висіяти нову культуру**.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Загибель посівів та багаторічних насаджень РЗУ

Послідовність дій у разі настання випадку, що може вважатися страховим:

1. негайно, але в будь-якому разі **не пізніше 2 (двох) робочих днів, повідомити страховика про настання події, що має ознаки страхового випадку** за телефоном 0-800-503-115, або 311 (для абонентів мобільних операторів).
2. **Протягом 3-х (трьох) робочих днів з дня встановлення факту загибелі**, пошкодження а також наявності факторів, що можуть вплинути на врожайність застрахованих сільськогосподарських культур , **надати письмову заяву про настання страхового випадку** та виплату страхового відшкодування.

Увага! Повідомлення та заява повинні містити наступну інформацію:

- ✓ Подія, що спричинила загибель(пошкодження) застрахованих посівів;
- ✓ Дата настання події, тривалість та інтенсивність;
- ✓ Номера полів (ділянок) на яких спостерігались несприятливі погодні умови;
- ✓ Площа застрахованих посівів охоплена несприятливими погодними умовами;
- ✓ Фаза розвитку рослин;
- ✓ Результати попередніх обстежень.

3. **Звернутись до компетентних органів (Державна Гідрометеорологічна служба МНС України) для одержання документів, які підтверджують факт несприятливих погодних умов**, що могли вплинути на збереження застрахованих посівів.
4. **Погодити з представником страховика дату огляду постраждалих посівів до початку робіт з підсіву, пересіву, культивуації, дискування, збирання врожаю застрахованих с/г культур.** Рішення стосовно обстеження посівів застрахованої сільськогосподарської культури приймає профільний андерайтер та відповідальний працівник відділу реєстрації і супроводження збитків **протягом 2-ох (двох) робочих днів.**

Джерело: <https://www.pzu.com.ua/insuredevent/sh/crops.html>

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Загибель посівів та багаторічних насаджень

Послідовність дій у разі настання випадку, що може вважатися страховим:

5. Обстеження стану посівів та складання Акта огляду сільськогосподарської культури здійснюється представником страховика за участю страхувальника або уповноваженої ним особи. При необхідності до огляду може залучатись **незалежний експерт та/або представник профільної науково – дослідного установи.** В результаті обстеження представником ПрАТ СК «PZU Україна» за участі осіб, які здійснювали обстеження, складається Акт на предмет встановлення стану посівів та/або фактичної врожайності.

6. Підставою для виплати страхового відшкодування є Страховий Акт. Страховий Акт оформлюється страховиком на підставі письмової Заяви страхувальника і документів, що підтверджують факт настання страхового випадку, його причини та обставини, а також розмір заподіяного збитку. Строк складання страхового акта – **15 (п'ятнадцять) робочих днів** після одержання всіх необхідних документів.

Документи, необхідні для проведення виплати:

- ✓ Письмова заява на виплату страхового відшкодування із зазначенням номера Договору з докладним описом страхової події і сумою заявленого збитку;
- ✓ Договір страхування з усіма додатками;
- ✓ **Документи компетентних органів**, що підтверджують факт та/або причину настання події, що стала причиною загибелі та/або пошкодження застрахованих посівів с/г культур;
- ✓ Акт огляду застрахованих посівів озимих с/г культур, завірений підписами Страхувальника;
- ✓ **Документи, що підтверджують суми фактичних витрат на посів і вирощування застрахованих с/г культур та/або фактичну врожайність;**
- ✓ Документи, що підтверджують проведення Страхувальником робіт з пересіву, культивування та/або дискування озимих с/г культур на пошкоджених ділянках посівів;

Джерело: <https://www.pzu.com.ua/insuredevent/sh/crops.html>

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

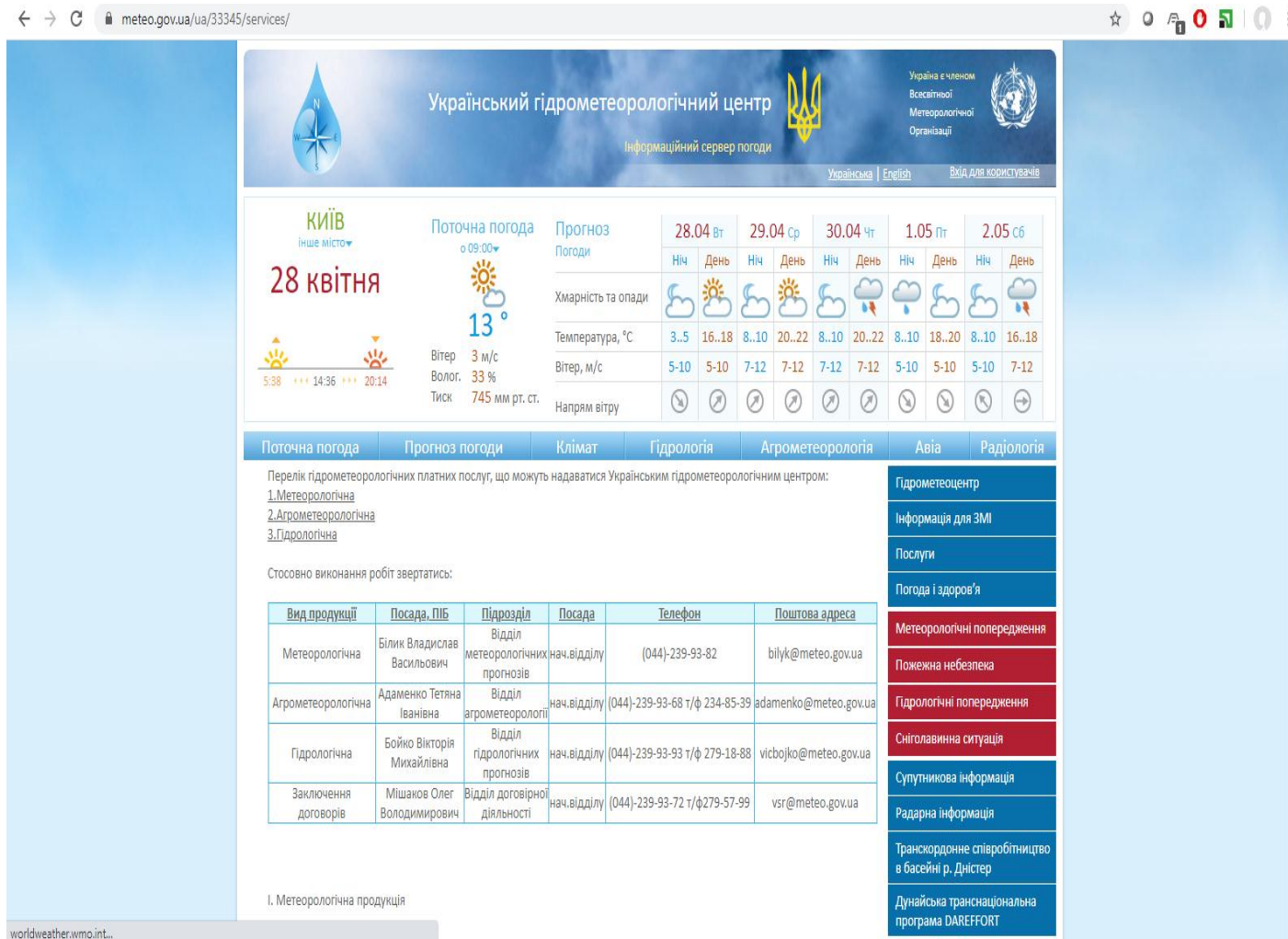

uteka.ua

uteka.ua

Довідка Гідрометцентру про несприятливі погодні умови
<https://meteo.gov.ua/ua/33345/services/>

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ГІДРОМЕТЕОРОЛОГІЧНИЙ ЦЕНТР ЧОРНОГО ТА АЗОВСЬКОГО МОРІВ

ЄДРПОУ 20992067, 65062, м. Одеса, Французький бульвар, 89,
Телефон 63-64-17; факс 63—16-10, e-mail: pgdgmccham@meteo.gov.ua

«21» 05 2020 р. № 809/-09
На № _____ від _____

Директору ТОВ «ЮГ АГРО СЕРВІС»

Одеська область,

Довідка

про несприятливі погодні умови восени 2019р. та весняний період 2020 року щодо стану сільськогосподарських культур на території [REDACTED] Одеської області

Восени 2019 року через ґрунтову посуху, яка спостерігалася на території Березівського району Одеської області, у т.ч. на землях [REDACTED], умови для сівби в оптимальні строки та початкового розвитку озимих культур були вкрай несприятливими. За даними спостережень найближчої метеостанції Сербка Лиманського району, кількість опадів у вересні склала 13 мм або 34% від місячної норми. Через недобір ефективних опадів протягом місяця запаси вологи в орному шарі ґрунту мали нульові значення. В жовтні кількість опадів склала 16 мм або 59% від норми. Запаси вологи в орному шарі ґрунту протягом місяця становили 4-10 мм і не забезпечували початковий розвиток озимих культур У листопаді тривав дефіцит опадів – місячна сума склала 5 мм або 15% від норми. В результаті посушливих умов станом на 28 листопада запаси корисної вологи в орному шарі ґрунту мали нульові значення, в метровому -18-21 мм. Внаслідок ґрунтової посухи, посіви озимих зернових культур припинили вегетацію в фазі розвитку сходів, 3-й листок, озимого ріпака – сходів, 1-й справжній листок, гороху (озимий), люцерни – одиноки сходів, мали пригнічений стан та були зрідженими.

Зимовий період характеризувався незвичайно теплою (на 4-5° вище за норму), як для даного часу погодою, недобором опадів, відсутністю снігового покриву. За період грудень 2019р – лютий 2020 р випало 68 мм або 52% від сезонної норми. Такої кількості опадів було недостатньо для оптимального насичення ґрунту вологою. Запаси води на початок вегетаційного періоду у метровому шарі ґрунту становили 72 мм, що на 73 мм менше багаторічних значень.

Весняний період 2020 р. (березень – квітень) характеризувався переважно сухою з заморозками погодою та надто низькою вологістю повітря для даного часу. Кількість опадів у березні склала 11 мм або 42% від місячної норми, у квітні 5 мм -15% від норми. Заморозки спостерігалися упродовж 23 днів. Зниження мінімальної температури повітря на висоті 2 см від поверхні ґрунту до мінус 7-11° було небезпечним для вегетативної маси озимих культур, у т.ч. озимого ріпаку, гороху, люцерни. Негативну дію дефіциту опадів, заморозків у цей час посилювало денне зниження мінімальної відносної вологості повітря до критичних показників для рослин - 15-20%. Внаслідок посушливих умов запаси продуктивної вологи на 28 квітня у метровому шарі ґрунту становили 39-48 мм і не забезпечували повноцінний ріст та розвиток рослин.

Таким чином, засушливі умови восени 2019р., несприятливі явища навесні 2020р. (дефіцит опадів, недостатнє і незадовільне зволоження ґрунту, заморозки, низька відносна вологість повітря) негативно впливали на вегетацію та могли спричинити пошкодження і згину озимі пшениці, озимого ячменю, озимого ріпаку, гороху, люцерни на землях [REDACTED] Одеської області.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Бухгалтерський облік

Сільськогосподарський бухоблік у частині відображення наслідків загибелі посівів має особливості, зокрема, витрати, здійснені на вирощування загиблої сільгосппродукції, треба розподіляти на дві категорії – **повторювані й неповторювані**.

Між іншим, такий розподіл **доречно зафіксувати документально**. Для цього може бути запроваджено окремий документ (напр., **розрахунок розподілу витрат щодо загиблих посівів на повторювані й неповторювані**).

Власне, для цих цілей згодиться й **бухгалтерська довідка**, у якій буде наведено перелік і розмір витрат кожного з названих видів. Обидва варіанти, необхідно **складати за всіма канонами первинних документів**.

До **неповторюваних витрат** належить частина витрат, здійснених на вирощування загиблих культур (наприклад, **на луцення стерні, підняття зябу, снігозатримання, придбання й унесення добрив тощо**), які не повторюватимуться під час вирощування нової культури.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

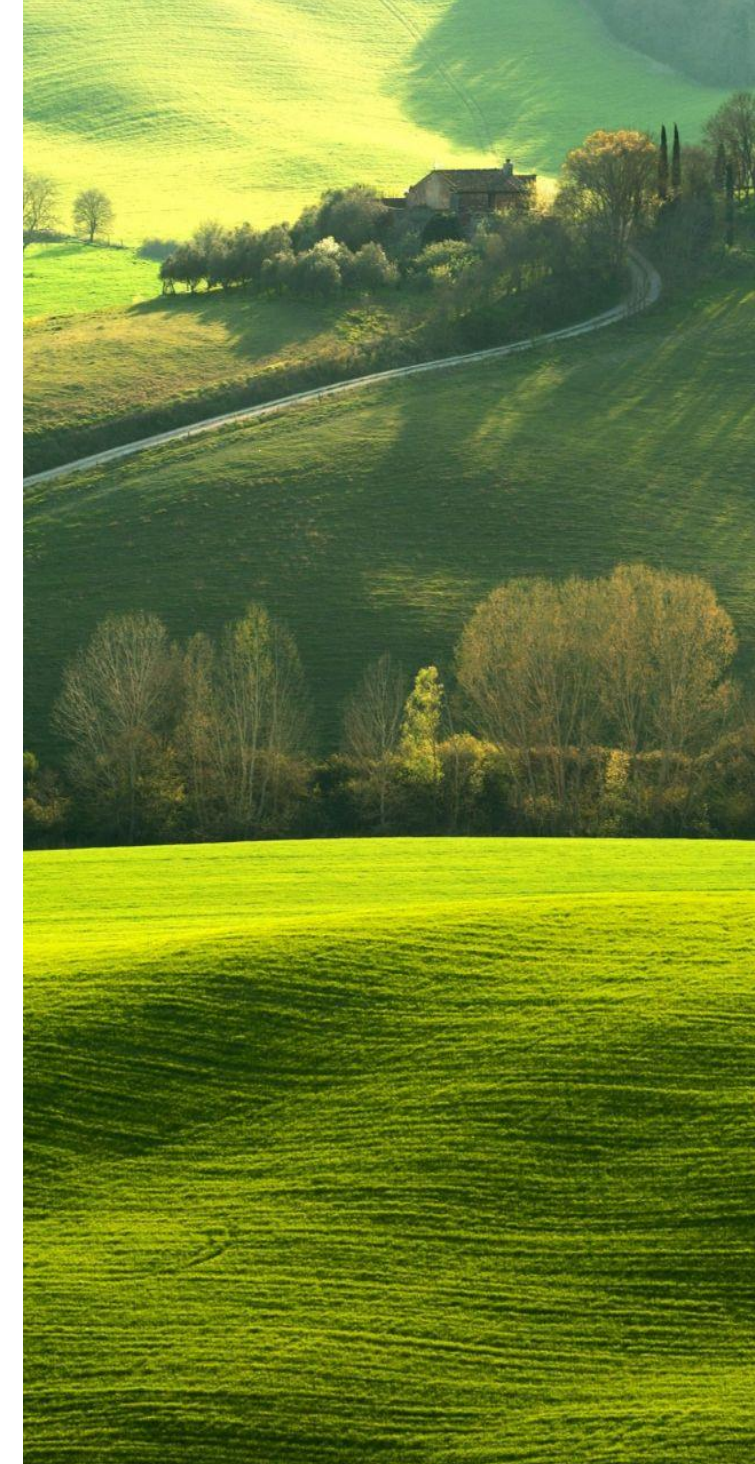
Бухгалтерський облік

Такі витрати в обліку **зараховують до складу собівартості** пересіяної культури (абз. 1 п. 8.2 Методрекомендацій № 132). Для їх обліку використовують відповідні **аналітичні** субрахунки, відкриті до рахунку **23** "Витрати".

Усі інші витрати вирощування загиблої культури (**вартість насіння, витрати на передпосівний обробіток ґрунту** тощо), які має бути здійснено знову, щоб виростити нову культуру, вважають **повторюваними** (абз. 1 п. 8.2 Методрекомендацій № 132).

Такі витрати визнають надзвичайними і списують до складу інших витрат діяльності (однойменний субрахунок 977).

Розподіляти витрати треба лише в тому випадку, якщо підприємство ухвалює рішення виростити іншу культуру на місці загиблих посівів (урожаю).

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Бухгалтерський облік

Якщо аграрій не збирається пересівати в поточному році постраждалу від негоди територію, витрати на загиблій посів необхідно зарахувати до дебету субрахунку **977** "Інші витрати діяльності" без розподілу.

Витрати на вирощування культур, які **частково** загинули або за якими стався недобір продукції внаслідок негоди (стихійного лиха), **списують на втрати від стихійного лиха чи техногенних катастроф, аварій тощо** (абз. 2 п. 8.2 Методрекомендацій № 132).

Якщо посіви було застраховано, суму отриманого страхового відшкодування відображають бухгалтерськими записами **Дт 311 – Кт 377** (на суму отриманого відшкодування) і **Дт 377 – Кт 746** (на таку саму суму визнаного доходу).

Податок на прибуток

Що ж до податково-прибуткових наслідків впливу негоди на урожай, усю увагу тут зосереджено на бухобліку. Незалежно від того, проводить підприємство коригування фінрезультату до оподаткування на різниці згідно з розд. III ПКУ чи ні, операції зі списання витрат від знищення посіву відображають в обліку з податку на прибуток тільки **за бухгалтерськими правилами**.

Не потребують окремих коригувань і операції, пов'язані зі страхуванням посівів і відшкодуванням їх вартості в разі настання страхового випадку.

Бухгалтерська довідка (елемент)

Статті витрат	Сума витрат на товари/послуги придбані з ПДВ	Сума витрат без ПДВ
Витрати на оплату праці робітникам сівба		20 000
ЄСВ		4 400
Насіння	18 000	
Пальне сівба	2 600	
Пальне внесення добрив	6 000	
Добрива	14 000	
Послуги внесення добрив	2 000	
Послуги передпосівний обробіток ґрунту	3 000	
Послуги власних допоміжних підрозділів сівба		5 200
Послуги луцення стерні, підняття зябу та снігозатримання	8 000	
Амортизація		3 600
Плата за землю		13 000
Загальновиробничі витрати повторювальні		1 400
Загальновиробничі витрати неповторювальні		2 200
Всього	53 600	49 800
Всього	103 400	
Всього повторювальних	54 600	
Всього неповторювальних	48 800	
У т.ч. придбаних з ПДВ	53 600	
ПДВ 20%	10 720	

Поле засівається

Дт	Кт	Сума
977	231	54 600

Поле НЕ засівається

Дт	Кт	Сума
977	231	103 400

повторювальні	
неповторювальні	

Податок на додану вартість

Списання загибелі врожаю загрожує податковому кредиту з ПДВ.

На думку представників ДФС, **витрати, здійснені на вирощування посівів, які загинули (зокрема, через негоду), уже не беруть участі ні в оподатковуваних операціях, ні в господарській діяльності платника податку.**

Аргумент такий: унаслідок загибелі врожаю аграрій не отримає доходу від його реалізації.

Тому, на їхнє глибоке **переконання, це має спонукати сільгоспника до компенсації раніше нарахованого податкового кредиту щодо товарів, робіт і послуг, використаних на вирощування загублого урожаю, відповідно до п. 198.5 ПКУ**

Листи ДФС: від 26.05.2016 р. № 11491/6/99-95-42-01-15, від 22.11.2016 р. № 3987/10/14-29-12-01-10

ІПК ДФС від 22.06.18 р. № 2773/ІПК/08-01-12-01-10

Визначення госпдіяльності, наведене в пп. 14.1.36 ПКУ. Згідно з цим пунктом **під госпдіяльністю треба розуміти діяльність особи, пов'язану з виробництвом (виготовленням) та/або реалізацією товарів, виконанням робіт чи наданням послуг, спрямовану на отримання доходу.**

Інакше кажучи, акцент тут зроблено саме на **спрямування діяльності на отримання доходу, а не на сам факт його отримання.**

Податок на додану вартість

У ситуації з утраченим урожаєм непередбачувана подія сталася через те, що аграрій якраз і намагався отримати дохід, тобто його діяльність було спрямовано саме на це. Однак через негоду урожай не потрапив до споживачів, а аграрій отримав збитки.

На бік платників стають і суди

Ухвали ВАСУ: від 22.07.2015 р. № К/800/2730/15 , від 17.06.2015 р. № К/800/18725/15.

Постанови судів: від 18.01.16 р. № 819/3514/15 та від 04.04.17 р. № 808/325/17.

ВСУ від 10.09.19 №804/4853/14 (К/9901/8988/18)

ВСУ від 17.12.19 №802/752/14-а (К/9901/2977/18)

Вони вважають, що товари, використані для вирощування посівів, які потім загинули, було задіяно в госпдіяльності платника, тому жодних компенсувальних податкових зобов'язань у цьому випадку виникати не повинно.

Питання досі залишається відкритим:

- ✓ обережні платники обирають шлях нарахування компенсаційних зобов'язань із ПДВ згідно з п. 198.5 ПКУ
- ✓ сміливі шукають справедливості в суді.

Податок на додану вартість

ПДВ в питанні страхового відшкодування результатів негоди.

Якщо йдеться про оподаткування **ПДВ страхових платежів, то відповідно до пп. 196.1.3 ПКУ такі операції** (а саме операції надання послуг зі страхування, співстрахування або перестрахування особами, які мають ліцензію на здійснення страхової діяльності відповідно до закону, а також пов'язаних із такою діяльністю послуг страхових (перестрахових) брокерів і страхових агентів) **не є об'єктом оподаткування**. Тож на податковий кредит за такими послугами розраховувати теж не варто.

Не буде об'єктом оподаткування ПДВ й отримане страхове відшкодування в разі настання страхового випадку (пп. 196.1.3 ПКУ). Цілком згодні з цим і самі податківці (див. роз'яснення з категорії 101.11 розділу "Запитання – відповіді з Бази знань" ЗІР (zir.sfs.gov.ua)).

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Приклад виписки податкової накладної

Джерело: <https://uteka.ua/ua/publication/agro-4-nalogooblozhenie-selхозpredpriyatij-12-porcha-selхозprodukcii-i-gibel-posevov->

nyuansy-oblozheniya-nds

ФРАГМЕНТ	
< >	
Зведена податкова накладна	1
Складена на операції, звільнені від оподаткування	
Не підлягає наданню отримувачу (покупцю)	X
з причини (зазначається відповідний тип причини)	
	1 3

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства фінансів України
31 грудня 2015 року № 1307
(у редакції наказу Міністерства фінансів України
від 17 вересня 2018 року № 763)

ПОДАТКОВА НАКЛАДНА		3 1 0 3 2 0 1 9	1 0 /
		дата складання	порядковий номер

Постачальник (продавець) ФГ «Промінь» (найменування, прізвище, ім'я, по батькові – для фізичної особи – підприємця) 2 3 2 3 2 3 2 3 2 3 2 3 3 3 3 3 3 3 3 3 (індивідуальний податковий номер) (номер філії) (податковий номер платника податку або серії (за наявності) та номер паспорта)	Отримувач (покупець) ФГ «Промінь» (найменування, прізвище, ім'я, по батькові – для фізичної особи – підприємця) 6 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 (індивідуальний податковий номер) (номер філії) (податковий номер платника податку або серії (за наявності) та номер паспорта)
--	--

Розділ А		
I	Загальна сума коштів, що підлягають сплаті, з урахуванням податку на додану вартість	11 040,00
II	Загальна сума податку на додану вартість, у тому числі:	1 840,00
III	загальна сума податку на додану вартість за основною ставкою	1 840,00
IV	загальна сума податку на додану вартість за ставкою 7 %	
V	Усього обсяги постачання за основною ставкою (код ставки 20)	9 200,00
VI	Усього обсяги постачання за ставкою 7 % (код ставки 7)	
VII	Усього обсяги постачання при експорті товарів за ставкою 0 % (код ставки 901)	
VIII	Усього обсяги постачання на митній території України за ставкою 0 % (код ставки 902)	
IX	Усього обсяги операцій, звільнених від оподаткування (код ставки 903)	
X	Дані щодо зворотної (заставної) тари	

Розділ Б													
№ з/п	Опис (номенклатура) товарів/послуг продавця	Код			Одиниця виміру товару/послуги		Кількість (об'єм, обсяг)	Ціна поставлення одиниці товару/послуги без урахування податку на додану вартість	Код ставки	Код пільги	Обсяги поставлення (база оподаткування) без урахування податку на додану вартість	Сума податку на додану вартість	Код виду діяльності сільсько-господарського товаровиробника
		товари згідно з УКТ ЗЕД	ознаки імпортованого товару	послуги згідно з ДКПП	умовне позначення (українське)	код							
1	2	3.1	3.2	3.3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Умовна поставка товарів/послуг, використаних в операціях, не пов'язаних з господарською діяльністю, у зв'язку із загибеллю посівів, Акт на списання від 25.03.18 р. № 5				грн.						9 200,00	1 840,00	

< >

У разі нарахування ПЗ відповідно до п. 198.5 ПК складається зведена ПН (п. 11 Порядку № 1307). Вона оформляється **не пізніше останнього дня податкового періоду, у якому списуються посіви** (п. 198.5 ПК). ПН треба обов'язково зареєструвати в ЄРПН у строки, установлені для реєстрації ПН. Під час заповнення зведеної ПН слід зважити на особливості, передбачені п. 8, 11 Порядку № 1307, а саме: у лівому верхньому куті в графі **«Зведена податкова накладна»** указується умовний код «1»; графі «Тип причини» – код «13 – складена у зв'язку з використанням виробничих або невиробничих засобів, інших товарів/послуг не в господарській діяльності»; графі «Отримувач (покупець)» – власне найменування, у рядку «Індивідуальний податковий номер отримувача (покупця)» – умовний ІПН «600000000000»; графі «Номенклатура товарів/послуг продавця» – дата складання та порядкові номери ПН, отриманих під час придбання товарів/послуг, за якими визначаються ПЗ. Цього вимагає п. 16 Порядку № 1307. Але якщо підприємство визначало суму ПЗ розрахунковим шляхом (див. попередній підрозділ), на наш погляд, у цій графі можна просто зазначити причину їх нарахування, наприклад: «Умовна поставка товарів/послуг, використаних в операціях, не пов'язаних із господарською діяльністю, у зв'язку із загибеллю посівів» і навести дату і номер документа (наприклад, акта), на підставі якого списано продукцію/посіви; графи 3.1, 3.2, 3.3, 5–9 та 12 не заповнюються.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Засвідчення форс-мажорних обставин

Якщо підприємство має намір оформити акт про **форс-мажор, то обстеження посівів та оформлення відповідних документів повинна здійснити комісія від райдержадміністрації.**

Згідно зі ст.617 ЦКУ1 **підприємство, яке потерпіло через обставини непереборної сили (форс-мажор), звільняється від відповідальності за невиконання зобов'язань за договорами.** Тобто якщо на момент загибелі посівів у сільгосппідприємства вже **були укладені договори на постачання продукції,** яку планували отримати з цих посівів, то воно звільняється від своїх обов'язків за такими договорами. Але для цього **слід оформити Сертифікат про форс-мажорні обставини,** що видається Торгово-промисловою палатою **України** (ТПП).

Відповідно до ч.2 ст.141 Закону України від 02.12.97 р. № 671/97-ВР «Про торгово-промислові палати в Україні» **форс-мажорними обставинами (обставинами непереборної сили) є надзвичайні та невідворотні обставини,** що об'єктивно унеможливають виконання зобов'язань, **передбачених умовами договору (контракту, угоди тощо), обов'язків згідно із законодавчими та іншими нормативними актами. Такі обставини можуть бути викликані винятковими погодними умовами і стихійним лихом, зокрема:** циклоном, ураганом, торнадо, буревієм, повінню, нагромадженням снігу, ожеледдю, градом, заморозками, землетрусом, блискавкою, пожежею, **посухою,** просіданням і зсувом ґрунту, іншими стихійними лихами тощо.

Засвідчення форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили) та оформлення зазначеного Сертифіката здійснюють **під конкретне взятє на себе підприємством зобов'язання (тобто під окремий договір).**

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Засвідчення форс-мажорних обставин

На сьогодні в системі ТПП України діє **Регламент засвідчення ТПП (далі – Регламент), який встановлює порядок засвідчення форс-мажорних обставин.** Цей документ передбачає надання замовником **на адресу уповноважених осіб національної або регіональних ТПП заяв встановленої форми.**

Так, для засвідчення форс-мажорних обставин, унаслідок яких сільгоспвиробник не зміг виконати свої зобов'язання перед контрагентом за договором постачання або вирощування продукції, слід подавати заяву, передбачену додатком 1 до Регламенту.

У заяві замовник **обов'язково повинен зазначити договір (контракт),** за яким унеможливлено виконання зобов'язання, найменування, обсяг і строк настання невиконаних зобов'язань, а також ту обставину, яка унеможливорює виконання таких зобов'язань. **Для сільгоспвиробників у заяві додатково слід зазначити загальну площу посівів (насаджень) і відсоток площі пошкоджених або знищених посівів (насаджень) у результаті форс-мажорних обставин.**

Регламентом також передбачено можливість подання інших форм **заяв про засвідчення форс-мажору, зокрема:**

- ✓ для продовження граничних строків подання податкових декларацій, заяв про перегляд рішень контролюючих органів, відстрочення грошових зобов'язань (додаток 2 до Регламенту);
- ✓ для списання безнадійного податкового боргу (додаток 3 до Регламенту);
- ✓ про неможливість виконання обов'язків (зобов'язань) за законодавчими та іншими нормативними актами України (додаток 4 до Регламенту).

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

ІНФОРМАЦІЯ НИЖЧЕ стосується ПИТАННЯ НЕ НАРАХУВАННЯ УМОВНИХ ПДВ зобов'язань у випадку загибелі врожаю. І відповідно НЕ СТОСУЄТЬСЯ питання отримання держ. компенсації за врожай, що загинув.

1. В РАМКАХ ДІЮЧОГО ЗАКОНОДАВСТВА можна НЕ нараховувати ПДВ якщо всі витрати по загиблому врожаю ви залишаєте на балансі, наприклад під сидерати, з подальшим віднесенням цих витрат до собівартості продукції наступного посіву, що буде реалізована в оподатковуваних операціях в майбутньому. **В такому випадку Ви оформлюєте:**

Рекомендації аудитора: З метою належного оформлення обставин рекомендуємо отримати та підготувати наступні документи:

- **наказ на створення комісії** з обстеження посівів і фіксування площі, на якій сталась загибель.
- **акт обстеження, із включенням до складу осіб, представників місцевих рад чи держадміністрацій.** Має чітко зазначатися причина загибелі активів, які не залежали від волі платника податку, оцінка розміру завданої шкоди та належне обґрунтування висновку. Мають міститися пропозиції щодо вжиття заходів, спрямованих на усунення наслідків негоди. Рекомендуємо доповнити причини загибелі активів твердженням «в наслідок несприятливих погодних умов, наприклад: "посухи восени 2019 року та заморозків в березні-квітні 2020 року». Здійснити посилання на довідку Гідрометцентру та фото/відео матеріали.
- **копія розпорядження голови райдержадміністрації** про створення комісії для визначення стану посівів;
- **довідка Гідрометцентру** про погодні умови (у довідці повинна міститись інформація про період, протягом якого спостерігались несприятливі погодні умови (стихійні лиха) на певній території, а також назви культур, які постраждали або могли загинути внаслідок таких погодних умов);
-

ІНФОРМАЦІЯ НИЖЧЕ стосується ПИТАННЯ НЕ НАРАХУВАННЯ УМОВНИХ ПДВ зобов'язань у випадку загибелі врожаю. І відповідно НЕ СТОСУЄТЬСЯ питання отримання держ. компенсації за врожай, що загинув.

1. В РАМКАХ ДІЮЧОГО ЗАКОНОДАВСТВА можна НЕ нараховувати ПДВ якщо всі витрати по загиблому врожаю ви залишаєте на балансі, наприклад під сидерати, з подальшим віднесенням цих витрат до собівартості продукції наступного посіву, що буде реалізована в оподатковуваних операціях в майбутньому. **В такому випадку Ви оформлюєте:**

Рекомендації аудитора: З метою належного оформлення обставин рекомендуємо отримати та підготувати наступні документи:

- **протокол засідання обласної/районної комісії ДСНС або Експертний висновок** щодо класифікації ситуації, яка склалася на території підприємства. У цьому документі має бути присвоєний відповідний код надзвичайній ситуації природного характеру (через яку відбулася загибель посівів) згідно з Класифікатором надзвичайних ситуацій ДК 019:2010;
- **копії документів, що підтверджують права користування відповідними земельними ділянками**, на яких загинули посіви (актів на право постійного користування землею, договорів оренди тощо);
- **копії статистичних звітів за формами № 4-сг (річна), 37-сг або 29-сг (річна)**, поданих у поточному році до районного управління статистики. Залежно від періоду засівання (висадки) культури, це можуть бути звіти як за поточний рік, так і за попередній;
- **водночас до Акту можна долучити відеозаписи чи фотографії поля** або ж інші документи, що підтверджують факт загибелі урожаю;
- **наказ про прийняття рішення щодо подальшого використання загиблого врожаю.** Можливо, їх використання як сидерати під нову культуру, наприклад пшеницю озиму, на наступну посівну ТА ВИЗНАННЯ ДАНИХ ВИТРАТ ГОСПОДАРСЬКИМИ ТА ТАКИМИ, ЩО У ПОДАЛЬШОМУ БУДУТЬ ВИКОРИСТАННІ В ОПОДАТКОВУВАНИХ ОПЕРАЦІЯХ.
- **бухгалтерська довідка, що** підтверджує здійснення господарської операції з переведення загиблого урожаю в сидерати під нову культуру (в межах рахунку 231) .

Консультації ДПС (свіжі) підтверджують такий підхід ІПК від 10.06.2020 р. № 2375/6/99-00-05-06-02-06/ІПК.

НАРАЗІ Я РАДЖУ ЗАРАЗ ОФОРМЛЮВАТИ САМЕ ТАК ЗАГИБЕЛЬ ПОСІВІВ!

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

ІНФОРМАЦІЯ НИЖЧЕ стосується ПИТАННЯ НЕ НАРАХУВАННЯ УМОВНИХ ПДВ зобов'язань у випадку загибелі врожаю. І відповідно НЕ СТОСУЄТЬСЯ питання отримання держ. компенсації за врожай, що загинув.

2. В РАМКАХ ЗАКОНОДАВЧИХ ІНІЦІАТИВ, щодо п. 189.9 ПКУ, можна буде НЕ нарахувати ПДВ, якщо сільськогосподарські рослини, насадження, тварини платника податку ліквідуються у зв'язку з їх знищенням або, зруйнуванням, загибеллю, падежем, забоєм внаслідок дії обставин непереборної сили.

ЗВЕРТАЮ УВАГУ, ЩО ЦЕ ПОКИ ЩО ЗАКОНОДАВЧІ ІНІЦІАТИВИ. Законопроект підготовлено, та погоджено з Мінфіном та ДПС. У випадку прийняття таких законодавчих змін та настання обставин непереборної сили, навіть якщо буде списання з балансу повторювальних витрат (придбаних з ПДВ), ПДВ - зобов'язання можна буде не нарахувати. Але ПОТРІБНО БУДЕ ОТРИМУВАТИ СЕРТИФІКАТ ТПП, щодо підтвердження таких обставин непереборної сили.

18.06 була проведена нарада з ТПП ціллю якої було підтвердження з боку ТПП зразка заповнення відповідної форми (ЗАЯВИ) для отримання Сертифікату ТПП про обставини непереборної сили.

В результаті роботи з ТПП України було узгоджено зразок заповнення ЗАЯВИ про засвідчення форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили) у випадку загибелі врожаю. Також ми погодили, що ТПП України розмістить у себе на сайті ці зразки та спустить в обласні ТПП відповідні розпорядження.

ВИСНОВКИ:

- Збирайте документи та оформлюйте загибель врожаю як рекомендовано у п. 1. , щоб уникнути нарахування ПДВ зобов'язань.
- Після прийняття змін до ПКУ, отримуйте Сертифікат ТПП.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Облік на податкові наслідки операцій: масовий забій тварин, списання/продаж за низькою вартістю старих /хворих тварин; звільнення від ПДВ імпорту тварин і подальший облік ПДВ

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Біологічні активи тваринництва

Порядок ведення обліку в галузі тваринництва регулюється П(С)БО 30. Також питання обліку витрат та продукції у тваринництві висвітлено в Методрекомендаціях № 132 та № 1315.

Сільськогосподарські тварини – це біологічні активи, оскільки в результаті біологічних перетворень вони здатні давати сільгосппродукцію (п. 4 П(С)БО 30). **Залежно від спеціалізації підприємства (м'ясне скотарство, молочне скотарство, м'ясне свинарство, племінне свинарство тощо) об'єкти обліку можуть різнитися.**

БА у тваринництві поділяються на два види:

- ✓ **поточні** – це тварини, **здатні давати сільгосппродукцію та/або додаткові БА**, приносити іншим способом економічні вигоди протягом періоду, який **не перевищує 12 місяців**, а також **тварини на вирощуванні та відгодівлі**. До них, **наприклад, належать**: молодняк тварин на вирощуванні (з моменту отримання приплоду до переведення до складу довгострокових БА або вибуття); тварини на відгодівлі; **тварини, вибракувані зі складу довгострокових БА**, тощо; - **оборотний актив**
- ✓ **довгострокові** – усі тварини, **які не є поточними БА**. Сюди відносяться тварини, здатні давати сільгосппродукцію та/або додаткові БА, приносити іншим способом економічні вигоди протягом періоду, що **перевищує 12 місяців, наприклад тварини** основного стада (робоча та продуктивна худоба). - **необоротний актив**

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Біологічні активи тваринництва

Тварин, які відносяться до поточних БА, обліковують на рахунку 21 «Поточні біологічні активи», а саме:

- ✓ або на субрахунку 212 «Поточні біологічні активи тваринництва, які оцінені за справедливою вартістю»;
- ✓ або на субрахунку 213 «Поточні біологічні активи тваринництва, які оцінені за первісною вартістю».

Тварин, що відносяться до довгострокових БА, відображають на рахунку 16 «Довгострокові біологічні активи», а саме:

- ✓ або на субрахунку 163 «Довгострокові біологічні активи тваринництва, які оцінені за справедливою вартістю»,
- ✓ або на субрахунку 164 «Поточні біологічні активи тваринництва, які оцінені за первісною вартістю».

Біологічні активи тваринництва

Списання:

- ✓ з субрахунку 212 «Поточні біологічні активи тваринництва, які оцінені за справедливою вартістю»;
- ✓ з субрахунку 213 «Поточні біологічні активи тваринництва, які оцінені за первісною вартістю».

Списання:

- ✓ з субрахунку 163 «Довгострокові біологічні активи тваринництва, які оцінені за справедливою вартістю»,
- ✓ з субрахунку 164 «Поточні біологічні активи тваринництва, які оцінені за первісною вартістю».

Вибуття біологічних активів у тваринництві

1. Падіж тварин: технологічний, з вини працівника, падіж через епізоотію та надзвичайні події.
2. Забій старих/хворих тварин у т.ч. на м'ясо.
3. Продаж у т.ч. за низькою вартістю старих/хворих тварин.

НА ФЕРМІ, ДЕ ВИЯВИЛИ АФРИКАНСЬКУ ЧУМУ СВИНЕЙ, СПАЛИЛИ ПОНАД 40 ТИСЯЧ ТВАРИН

На ТзОВ «Галичина – Захід», що в селі Кавсько Стрийського району, утилізували 41,5 тисячу свиней, щоб не допустити поширення африканської чуми свиней, що виявили на фермі. Про це повідомляє ГУ ДСНС України у Львівській області.

Для утилізації тварин підготували 9 котлованів, у 5 з яких спалили 41492 тварини.

У роботах були задіяні **222 людини, з яких 150 – працівники ферми, 40 – працівники ГУ Держпродспоживслужби у Львівській області, 6 – правоохоронці, 26 – нацгвардійці.**

Також в межах 3 км від села встановлено карантинну зону, тут працюють 4 пости поліції та 2 пости для дезінфекції. В ГУ ДСНС у Львівській області зазначають, що ситуація контрольована.

Нагадаємо, перших хворих тварин на ТзОВ «Галичина – Захід» виявили 16 серпня. Тоді лабораторно встановили, що вони заражені вірусом африканської чуми свиней. Цей вірус є безпечним для людей та інших тварин, але дуже швидко поширюється і становить загрозу для свиней у приватних господарствах та диких кабанів.

Додамо, це перший масштабний [спалах АЧС](#) на Львівщині.

02 вересня 2019

ДЖЕРЕЛО: http://tvoemisto.tv/news/na_fermi_de_vyyavyly_afrykansku_chumu_svyney_spalyly_ponad_40_tysyach_tvaryn_102765.html

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Знищення поголів'я тварин у зв'язку з форс-мажорними обставинами

Оскільки **поточні біологічні активи та товари не відносяться до основних засобів**, то при здійсненні операцій з їх ліквідації, **у тому числі у зв'язку з форс-мажорними обставинами**, такий платник податку зобов'язаний нарахувати податкові зобов'язання з ПДВ та скласти і зареєструвати в ЄРПН в установлені ПКУ терміни зведену податкову накладну за правилами, встановленими п. 198.5 ст. 198 ПКУ, виходячи з бази оподаткування ПДВ, визначеної за п. 189.1 ст. 189 ПКУ, **оскільки такі біологічні активи та товари не будуть у подальшому використовуватись в оподатковуваних ПДВ операціях**.

При здійсненні операцій з ліквідації поточних біологічних активів та інших товарів, задіяних у виробництві (виращуванні) таких біологічних активів, податкові зобов'язання з ПДВ за п. 198.5 ст. 198 ПКУ визначаються виходячи з вартості товарів/послуг, які були придбані з ПДВ та використані для виробництва (виращування) таких поточних біологічних активів, що ліквідуються, та вартості інших товарів, що підлягають ліквідації, які були придбані з ПДВ.

[/ІПК від 09.10.2019 р. № 680/6/99-00-07-03-02-15/ІПК/](#)

ДЖЕРЕЛО: <http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100015898-pdv-1?preview=1578486928>

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Біологічні активи тваринництва

Поточні біологічні активи тваринництва – **не є** основними засобами

Пунктом 198.5 статті 198 розділу V ПКУ визначено, що платник податку **зобов'язаний нарахувати** податкові зобов'язання виходячи з бази оподаткування, визначеної відповідно до пункту 189.1 статті 189 розділу V ПКУ, та скласти не пізніше останнього дня звітного (податкового) періоду і зареєструвати в Єдиному реєстрі податкових накладних в терміни, встановлені ПКУ для такої реєстрації, зведену податкову накладну (Порядок N 1307) за товарами/послугами, необоротними активами придбаними/виготовленими з ПДВ (для товарів/послуг, необоротних активів, придбаних або виготовлених до 1 липня 2015 року, - у разі якщо під час такого придбання або виготовлення суми податку були включені до складу податкового кредиту), **у разі якщо такі товари/послуги, необоротні активи призначаються для їх використання або починають використовуватися в неоподатковуваних ПДВ операціях або в операціях, що не є господарською діяльністю платника податку (крім випадків, передбачених пунктом 189.9 статті 189 розділу V ПКУ).**

Довгострокові біологічні активи тваринництва – основні засоби

Пунктом 189.9 ПКУ визначено, що у разі якщо основні виробничі або невиробничі засоби ліквідуються за самостійним рішенням платника податку, така ліквідація для цілей оподаткування **розглядається як постачання таких основних виробничих або невиробничих засобів за звичайними цінами, але не нижче балансової вартості на момент ліквідації.** Норма пункту 189.9 статті 189 розділу V ПКУ не поширюється на випадки, коли **основні виробничі або невиробничі засоби ліквідуються у зв'язку з їх знищенням або зруйнуванням внаслідок дії обставин непереборної сили, в інших випадках, коли така ліквідація здійснюється без згоди платника податку, у тому числі в разі викрадення основних виробничих або невиробничих засобів, що підтверджується відповідно до законодавства** або коли платник податку подає контролюючому органу відповідний документ про знищення, розібрання або перетворення основних виробничих або невиробничих засобів у інший спосіб, внаслідок чого вони не можуть використовуватися за первісним призначенням.

Підтверджуючи документи про виникнення обставин непереборної сили

[/ІПК від 09.10.2019 р. № 680/6/99-00-07-03-02-15/ІПК/](#)

Таким чином, якщо у зв'язку з настанням відповідних обставин (спалахом особливо небезпечної хвороби) платником податку здійснюються операції зі знищення поголів'я свиней, які відносяться до довгострокових біологічних активів, та знищення основних виробничих та невиробничих засобів, податкові зобов'язання з ПДВ не нараховуються, в тому числі відповідно до пункту 198.5 статті 198 розділу V ПКУ, за умови надання платником контролюючому органу відповідного підтверджуючого документа про виникнення таких обставин, наданого компетентним органом.

Такими документами можуть бути:

- ✓ **сертифікат Торгово-промислової палати України, який підтверджує факт настання обставин непереборної сили (форс-мажору), отриманий відповідно до Закону України "Про торгово-промислові палати в Україні";**
- ✓ акт, який засвідчує факт пожежі, складений відповідно до положень Порядку обліку пожеж та їх наслідків, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2003 року N 2030 (зі змінами), що підписується комісією, до складу якої входить не менш як три особи, у тому числі представник територіального органу ДСНС України, представник адміністрації (власник) об'єкта, потерпілий;
- ✓ дані (витяг) з відповідного реєстру про припинення права власності на основні засоби у разі їх повного знищення згідно з порядком, визначеним статтею 349 Цивільного кодексу України;
- ✓ витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань, що засвідчує факт реєстрації відомостей про кримінальне правопорушення, отриманий в порядку, встановленому Кримінальним процесуальним кодексом України ([N 4651-VI](#)), в разі викрадення основних засобів;
- ✓ **інші документи, що відповідно до законодавства підтверджують факт знищення, зруйнування, викрадення основних виробничих або невиробничих засобів.**

Перелік можливих підтверджуючих документів визначено в Узагальнюючій податковій консультації з деяких питань оподаткування податком на додану вартість, затвердженій наказом Мінфіну України від 03.08.2018 N 673 ([Наказ N 673](#)).

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Підтверджуючи документи про виникнення обставин непереборної сили

/ІПК від 09.10.2019 р. № 680/6/99-00-07-03-02-15/ІПК/

Щодо інших документів, які відповідно до законодавства підтверджують факт знищення, розібрання або перетворення основних засобів в інший спосіб, внаслідок чого основний засіб не може використовуватися за первісним призначенням, слід враховувати наступне.

Відповідно до пунктів 41 - 43 Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 30 вересня 2003 N 561 (зі змінами), **для визначення непридатності основних засобів до використання, можливості їх використання іншими підприємствами**, організаціями та установами, неефективності або недоцільності їх поліпшення (ремонт, модернізації тощо) та оформлення відповідних первинних документів **керівником підприємства створюється постійно діюча комісія.**

Така комісія:

- ✓ здійснює безпосередній огляд об'єкта, що підлягає списанню;
- ✓ установлює причини невідповідності критеріям активу;
- ✓ визначає осіб, з вини яких сталося передчасне вибуття основних засобів з експлуатації, вносить пропозиції щодо їх відповідальності;
- ✓ визначає можливість продажу (передачі) об'єкта іншим підприємствам, організаціям та установам або використання окремих вузлів, деталей, матеріалів, що можуть бути отримані при демонтажі, розбиранні (ліквідації) основних засобів, установлює їх кількість і вартість;
- ✓ складає і підписує акти на списання основних засобів.

При цьому ПКУ не визначено механізму подання платником податку контролюючому органу документів про знищення, розібрання або перетворення основних виробничих або невиробничих засобів. У зв'язку із цим платник податку може подати такі документи (копії документів) контролюючому органу у загальновстановленому порядку за власного ініціативою або на запит контролюючого органу (або особисто платником податків, або уповноваженою на це особою, або поштою з повідомленням про вручення та з описом вкладення, або засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням вимог законів щодо електронного документообігу та електронного цифрового підпису).

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Документальне оформлення загибелі та вимушеного забою тварин та птиці

Випадки загибелі та вимушеного забою тварин та птиці **документує комісія, склад якої затверджується наказом керівника підприємства.** До цієї комісії входять: **завідувач ферми, зоотехнік, ветлікар, особа, за якою була закріплена тварина, та інші.**

Документи, що засвідчують факти падежу тварин на підприємстві :

- 1. Акт на вибуття поточних біологічних активів тваринництва (забій, прирізка та падіж)** (сільгоспоблік, форма № ПБАСГ-6, затверджена наказом Мінагрополітики від 21.02.08 р. № 73, далі – Наказ № 73) – для оформлення **падежу тварин усіх облікових груп (молодняк тварин, тварини на відгодівлі, птиця, тварини основного стада тощо).**
- 2. Обліковий лист забою та падежу худоби** (сільгоспоблік, форма № ПБАСГ-8, затверджена Наказом № 73) – для оформлення операцій із **падежу свиней у спеціалізованих свинарських комплексах.**
- 3. Акт на вибуття поточних біологічних активів рибництва (загибель риби)** (форма № А-16, затверджена наказом Мінагропроду від 19.06.12 р. № 362) – для **фіксації фактів загибелі риби та інших гідро біонтів.**

Також інші документи, застосування яких обумовлено обставинами, що спричинили загибель тварин, зокрема:

- ✓ страховий акт (аварійний сертифікат), складений страховиком або уповноваженою особою (аварійним комісаром) у разі загибелі, вимушеного забою застрахованих тварин, птиці тощо;
- ✓ копія вироку суду або постанови слідчих органів щодо осіб, до яких пред'явлено цивільний **позов про відшкодування вартості полеглої худоби**, у разі їх притягнення до кримінальної відповідальності;
- ✓ акт органу пожежного нагляду про пожежу та її наслідки;
- ✓ документи уповноважених державних органів, що підтверджують факт стихійного лиха (довідка метеорологічної або сейсмологічної служби, місцевого органу виконавчої влади тощо).

Облік у забійно-санітарному
пункті господарства

Акт № 4
на вибуття поточних біологічних активів тваринництва
(забій, прирізка та падіж)
за «10» квітня 2017 р.

Група тварин, вид, птиці	Кличка, ідентифікаційний номер (інвентарний номер), порода	Стать	Вік	Вродованість	Кількість голів	Жива вага	Балансова вартість	Причина вибуття	Діагноз	Прізвище, ім'я, по батькові особи, за якою закріплені тварини	Підпис
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ВРХ	Грім, 21354	Бичок	5 міс.	Середня	1	150	7 500	Забій	–	Мартинюк Л. К.	Мартинюк
і т. д.											
		Код синтетичного обліку		дебет		233					
				кредит		213					

Одержання продукції та її використання

Назва продукції	Одиниця виміру	Кількість	Ціна	Сума	Використання продукції
1	2	3	4	5	6
М'ясо (яловичина)	кг	700	50,00	35 000,00	Для внутрішнього споживання
Печінка	кг	23	20,00	460,00	Для внутрішнього споживання
Легені	кг	19	10,00	190,00	Для внутрішнього споживання
Серце	кг	17	20,00	340,00	Для внутрішнього споживання
Нирки	кг	8	15,00	120,00	Для внутрішнього споживання
Язик	кг	17	65,00	1 105,00	Для внутрішнього споживання
Голова	кг	55	30,00	1 650,00	Для внутрішнього споживання
Шкура	шт.	10	70,00	700,00	Для внутрішнього споживання
Разом	Х	Х	Х	39 565,00	–

Продукція прийнята на склад за накладною № 312 від «10» квітня 2017 р.

«10» квітня 2017 р. Зав. складом Власова Власова О. В.
 підпис прізвище, ім'я, по батькові

Джерело: <https://uteka.ua/ua/publication/agro-4-gospodarski-operacii-v-agrosektori-35-organizuem-uchet-v-ubojno-sanitarnom-punkte-xozyajstva>

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Суб'єкти господарювання, які займаються утриманням, розведенням, обігом тварин та переробкою сировини тваринного походження, у разі падежу тварин мають дотримуватися ветеринарно-санітарних вимог таких документів, як:

- ✓ Правила передзабійного ветеринарного огляду тварин і ветеринарно-санітарної експертизи м'яса та м'ясних продуктів, затверджені наказом Держдепартаменту ветмедицини від 07.06.02 р. № 28;
- ✓ Правила облаштування і утримання діючих (існуючих) худобомогильників та біотермічних ям для захоронення трупів тварин у населених пунктах України, затверджені наказом Держкомветмедицини від 27.10.08 р. № 232 (далі – Правила № 232);
- ✓ Положення про державний ветеринарно-санітарний нагляд та контроль за діяльністю суб'єктів господарювання щодо забою тварин, переробки, зберігання, транспортування й реалізації продукції тваринного походження, затверджене наказом Головного держінспектора ветмедицини від 01.09.2000 р. № 45.

Правила 232

*Трупи тварин, які загинули **від сибірки, сказу, трихінельозу, емкару, сапу та інших особливо небезпечних інфекційних хвороб, а також хвороб невідомої етіології**, підлягають обов'язковому термічному знешкодженню (спаленню).*

*У разі падежу з інших причин (**унаслідок стихійного лиха, пожежі, нападу хижаків, нещасних випадків тощо**) трупи тварин **повинні утилізуватися** (тобто перероблятися у знешкоджені технічні та кормові продукти).*

*Суб'єкти господарювання (власники) зобов'язані вжити заходів щодо надійної ізоляції, вилучення, знешкодження та утилізації загиблих тварин. **Усі трупи тварин треба ідентифікувати і забезпечити відповідним ветеринарним документом із зазначенням номеру та причини загибелі тварини або передбачуваного діагнозу. При огляді спеціаліст державної служби ветеринарної медицини дає розпорядження про прибирання та знешкодження трупів тварин. Воно проводиться власними силами підприємства, якому належали ці тварини.***

Бухоблік : Падіж – брак

Падіж

Відображення падежу тварин у бухобліку **залежить від причини**, через яку загинули тварини.

Технологічний падіж.

Втрати від падежу тварин слід включати до складу собівартості продукції за окремою статтею «Непродуктивні витрати» на рахунку 23 (п. 3.19 Методрекомендацій № 132).

Не відносять на цю статтю втрати від падежу, який стався **внаслідок стихійного лиха, суми, що підлягають відшкодуванню винними особами, та вартість одержаної сировини** (шкур, технічного м'яса тощо).

Для контролю за обсягами падежу на підприємстві рекомендуємо в цьому випадку спочатку відносити вартість полеглих тварин у дебет рахунка **24 «Брак у виробництві»**. Сюди ж потрапляють витрати на утилізацію загиблих тварин.

Протягом звітного періоду стався **падіж молодняку тварин, який обліковується за первісною вартістю:**

✓технологічний падіж – на суму 4 200 грн

**Товари/послуги, використані для вирощування загиблих тварин, вважаються такими, що використані не в господарській діяльності. Тому згідно з п. 198.5 ПК на їх вартість слід нарахувати податкові зобов’язання з ПДВ. При цьому складається ПН із типом причини 13.*

Зміст операції	Первинні документи	Бухгалтерський облік		Сума
Списано вартість тварин, які загинули у процесі виробництва	Форма № ПБАСГ-6	24	213	4 200
Понесено витрати на утилізацію тварин (транспортування, захоронення)	Наряди, розрахунково-платіжні відомості, відомість нарахування внесків, акти наданих послуг	24	22,23,66,65, інші	800
Оприбутковано шкури загиблих тварин , що будуть використані в господарстві або реалізовані (за цінами можливого використання)	Форма № ВЗСГ-8	208,27	24	500
Списано втрати від технологічного падежу на собівартість відповідної групи тварин, у якій загинули тварини	Бухгалтерська довідка	232	24	4 500

Падіж в межах технологічних норм слід вважати таким, що пов'язаний із здійсненням господарської діяльності

/постанова ВС від 16.01.2020 р. у справі № 320/6241/18/ <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/86955802>

Падіж тварин — це невід'ємна частина звичайного технологічного процесу їх вирощування. Водночас **до собівартості продукції включаються лише втрати від падежу в межах технологічних нормативів вирощування тварин**, який в обліковому аспекті слід вважати браком у виробництві.

Втрати ж від падежу, який стався внаслідок стихійного лиха, суми, що підлягають відшкодуванню винними особами, та вартість одержаної сировини (шкур, технічного м'яса тощо) до собівартості не включаються. При цьому **падіж в межах технологічних норм слід вважати таким, що пов'язаний із здійсненням господарської діяльності, що виключає застосування положень пп. «г» п. 198.5 ст. 198 ПКУ у такому випадку.**

Таким чином, **враховуючи наведені вище законодавчі положення, а також відсутність врегулювання на законодавчому рівні показників допустимого падежу сільськогосподарських тварин та птиці, позивач мав право відносити технологічний падіж у межах затверджених ним норм (з урахуванням міжнародних стандартів) до собівартості виробництва.** При цьому будь-які зауваження щодо перевищення позивачем показників технологічного падежу або непідтвердження наданими позивачем первинними документами обсягів такого падежу у контролюючого органу були відсутні.

Одночасно колегія суддів **відхилила посилання податкового органу на відсутність підстав для включення втрат від падежу молодняка норми до складу собівартості виробництва через неотримання доходу. На думку Суду, падіж молодняка тварин (у межах технологічних норм) є природною обставиною, яка в будь-якому разі присутня у технологічному процесі вирощування тварин і не залежить від особи, що провадить господарську діяльність.**

Тому такі втрати перебувають у безпосередньому зв'язку із отриманням доходу та відповідають положенням пп. 14.1.36 ст. 14 ПКУ. Сама по собі відсутність доходу за результатами придбання та списання молодняка не спростовує правильності відображення позивачем в податковому обліку наслідків таких операцій.

/постанова ВС від 16.01.2020 р. у справі № 320/6241/18/

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Бухоблік : Падіж із вини працівників та Падіж через епізоотію та надзвичайні події

Падіж із вини працівників.

У такому разі витрати від падежу (разом із витратами на транспортування та утилізацію загиблих тварин) списують у дебет субрахунка **947 «Нестачі і втрати від псування цінностей»**. Подальші дії залежать від того, знайдено винну особу чи ні. Якщо винну особу:

- ✓ не встановлено, суму падежу відображають на позабалансовому субрахунку 072 «Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей» до моменту виявлення винних осіб або до закінчення строку позовної давності (3 роки);
- ✓ встановлено, суму нестачі в результаті падежу визнають дебіторською заборгованістю і відображають **на субрахунку 375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»**. Отримані від винних осіб суми відшкодувань включають до доходів за субрахунком 716 «Відшкодування раніше списаних активів».

Падіж через епізоотію та надзвичайні події.

Якщо тварини загинули у зв'язку з масовим поширенням будь-якої інфекційної хвороби тварин (епізоотія) або стихійним лихом (пожежею, повінню тощо), то втрати від падежу слід класифікувати як надзвичайні витрати (пп. «а» п. 9.1 Методрекомендацій № 132).

У цьому разі вартість загиблих тварин разом із витратами на їх утилізацію відносять у дебет субрахунка **977 «Інші витрати діяльності»**. У разі отримання компенсації понесених збитків (страхове відшкодування) її суму відображають за кредитом субрахунка 746 «Інші доходи».

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Протягом звітнього періоду стався **падіж молодняку тварин, який обліковується за первісною вартістю:**

✓ **падіж із вини працівників, що доглядають за худобою,** – на суму 2 300 грн

З винних у загибелі тварин осіб було стягнуто збитки в сумі 3 320 грн. (з урахуванням суми ПДВ та витрат на утилізацію тварин).

**Товари/послуги, використані для вирощування загиблих тварин, вважаються такими, що використані не в господарській діяльності. Тому згідно з п. 198.5 ПК на їх вартість слід нарахувати податкові зобов’язання з ПДВ. При цьому складається ПН із типом причини 13.*

Зміст операції	Первинні документи	Бухгалтерський облік		Сума
Списано на витрати вартість тварин, що загинули з вини обслуговуючого персоналу	Форма № ПБАСГ-6	947	213	2 300
Нараховано податкові зобов’язання з ПДВ на вартість товарів/послуг, використаних для вирощування загиблих тварин (сума умовна)*	ПН, бухгалтерська довідка	947	641	320
Понесено витрати на утилізацію тварин (транспортування, захоронення)	Наряди, розрахунково-платіжні відомості, відомість нарахування внесків, акти наданих послуг	947	22,23,66,65, інші	700
Нараховано суму до відшкодування винними особами	Акт оцінки збитків, бухгалтерська довідка	375	716	3 320
Утримано суму відшкодування із зарплати працівників	Розрахунково-платіжна відомість	661	375	3 320

Протягом звітного періоду стався **падіж молодняку тварин, який обліковується за первісною вартістю:**
✓**через інфекційну хворобу** – на суму 1 800 грн.

**Товари/послуги, використані для вирощування загиблих тварин, вважаються такими, що використані не в господарській діяльності. Тому згідно з п. 198.5 ПК на їх вартість слід нарахувати податкові зобов'язання з ПДВ. При цьому складається ПН із типом причини 13.*

Зміст операції	Первинні документи	Бухгалтерський облік		Сума
Списано вартість загиблих через хворобу тварин	Форма № ПБАСГ-6	977	213	1 800
Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ на вартість товарів/послуг, що використані для вирощування загиблих тварин (сума умовна)*	ПН, бухгалтерська довідка	977	641	180
Понесено витрати на утилізацію тварин (транспортування, захоронення)	Наряди, розрахунково-платіжні відомості, відомість нарахування внесків, акти наданих послуг	977	22,23,66,65, інші	400

Бухгалтерська довідка (елемент), щодо нарахування ПДВ

Статті витрат	Сума	
	усього	із них товари/послуги, придбані з ПДВ
Витрати на оплату праці	180 000	
Відрахування на ЄСВ	35 000	
Корми власного виробництва	84 000	
Корми, придбані у платників ПДВ	110 000	110 000
Корми, придбані у неплатників ПДВ	23 000	
Електроенергія	75 000	74 000
Ветпрепарати, придбані у платників ПДВ	56 000	56 000
Ветпрепарати, придбані у неплатників ПДВ	24 000	
Отримані ветеринарні послуги (з ПДВ)	31 000	31 000
Послуги власних допоміжних підрозділів	78 000	
Амортизація основних засобів	23 000	
Розподілені загальновиробничі витрати	101 000	
Усього	820 000	271 000
	ПДВ	54 200

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Забій

У бухобліку під час відправлення тварин на забій їх вартість списують із субрахунка, на якому вони обліковувалися (163, 164, 212, 213), у дебет окремого субрахунка до рахунка 23 (наприклад, **233 «Витрати на забій»**). На цей же субрахунок відносять **інші витрати на забій** (зарплата працівникам забійного цеху, вартість використаних матеріалів, амортизація основних засобів забійного цеху тощо).

Сільгосппідприємство протягом звітного періоду здійснило забій свиней на м'ясо. За даними обліку вартість свиней, відправлених на забій, – 85 000 грн. Витрати на забій та первинну обробку становили 6 500 грн. Від забою оприбутковано м'яса та субпродуктів на суму 78 000 грн. (**за плановою собівартістю**). Шкури оприбутковано **за цінами можливої реалізації** – 1 200 грн. У кінці звітного періоду розподілено ЗВВ забійного цеху в сумі 3 400 грн.

Приклад <https://uteka.ua/ua/publication/agro-4-gospodarski-operacii-v-agrosektori-35-uchet-biologicheskix-aktivov-zhivotnovodstva>

Зміст операції	Первинні документи	Бухгалтерський облік		Сума
Відправлено тварини у забійний цех	Форма № ПБАСГ-6	233	212	85 000
Понесено витрати на забій (зарплата, ЄСВ, малоцінні та швидкозношувані предмети, амортизація обладнання тощо)	Наряди на відрядну роботу, накладна-вимога (типова форма № М-11*), розрахунок нарахування амортизації тощо	233	131,22,65,66,інші	6 500
Оприбутковано від забою: – м'ясо та субпродукти за плановою собівартістю ¹	Форми № ПБАСГ-6 та № ВЗСГ-8	273	233	78 000
Оприбутковано від забою:– шкури за реалізаційною ціною	Форми № ПБАСГ-6 та № ВЗСГ-8	274	233	1 200
У кінці звітного періоду розподілено ЗВВ	Розрахунок розподілу ЗВВ, бухгалтерська довідка	233	91	3 400
У кінці звітного періоду доведено до рівня фактичної планову собівартість отриманої від забою продукції (85 000 + 6 500 + 3400 – 78 000 – 1 200)	Бухгалтерська довідка	273	233	15 700

Звільнення від ПДВ імпорту тварин і подальший облік ПДВ

З 01.01.2017 року п. 197.18 не працює у зв'язку з припиненням спеціального режиму, встановленого ст. 209 ПК

Згідно з п. 197.18 Податкового кодексу (далі – ПК) від оподаткування звільняються операції з ввезення на митну територію України племінних чистопородних тварин, племінних (генетичних) ресурсів за кодами згідно з УКТЗЕД 0101 10 10 00, 0102 10 10 00, 0102 10 30 00, 0103 10 00 00, 0104 10 10 00, 0511 10 00 00, 0511 99 85 10, що **здійснюються суб'єктами спеціального режиму, встановленого ст. 209 ПК.**

Операції з подальшої поставки зазначених тварин або ресурсів оподатковуються в загальному порядку, передбаченому ПК.

Закон про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві Закон 466-IX від 16.01.2020

197.18. Звільняються від оподаткування операції з ввезення на митну територію України племінних чистопородних тварин, племінних (генетичних) ресурсів за кодами згідно з [УКТ ЗЕД](#) 0101 10 10 00, 0102 10 10 00, 0102 10 30 00, 0103 10 00 00, 0104 10 10 00, 0511 10 00 00, 0511 99 85 10, ~~що здійснюються суб'єктами спеціального режиму оподаткування, встановленого [статтею 209](#) цього Кодексу,~~ **що здійснюються сільськогосподарськими товаровиробниками.** Операції з подальшої поставки зазначених племінних чистопородних тварин або племінних (генетичних) ресурсів оподатковуються у загальному порядку, встановленому цим Кодексом.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Дякую за увагу!

Ольга Богданова

Моб. +38 050 448 61 28

o.bogdanova@crowe.com.ua

Матеріал презентації є видом матеріалу, який відображає винятково точку зору автора / лектора.
Дана презентація не є консультацією.